

3.4 บริการดูแลมารดาและการคลอดคุณภาพ (PP)

3.4 บริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP)

กระบวนการคุณภาพในตึกหลังคลอดที่ครอบคลุมแนวปฏิบัติของหอผู้ป่วยหลังคลอด ได้แก่ การดูแลสุขภาพมารดาหลังคลอด การดูแลสุขภาพทารกแรกเกิด การจัดกระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ การให้บริการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และคลินิกนมแม่ กระบวนการรวบรวม วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังและปรับปรุงพัฒนางาน

มารดาหลังคลอด

1. มีกรอบแนวคิด นโยบาย เป้าหมาย และการพัฒนาบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ ที่นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร

2. มีทะเบียน (ชื่อ-สกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์) ทุกคน
3. มีการดูแลแผลผ่าตัด การดูแลแผลฝีเย็บ น้ำคาวปลา การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ ของมารดาหลังคลอด
4. จัดโภชนาการที่เหมาะสมสำหรับมารดาหลังคลอด
5. ประเมินและช่วยเหลือภาวะเครียดของมารดาหลังคลอดอย่างเหมาะสม
6. ต้องจัดให้มี Rooming-in ให้มารดาและทารกอยู่ในห้องเดียวกันตลอด 24 ชั่วโมง
7. มีกระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ในหอผู้ป่วยหลังคลอด

7.1 มีสถานที่พร้อมสื่อที่ทันสมัย มีอุปกรณ์ สื่อการสอน/แผนการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น

7.2 มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษา และทักษะการช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

7.3 การให้คำปรึกษา/ การให้ความรู้สุขศึกษาให้ครอบคลุมเนื้อหาอย่างน้อย 5 เรื่อง ได้แก่

- การเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนและการปฏิบัติตัวหลังคลอด
- การดูแลทารกแรกเกิด
- การเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยเครื่องมือ DSPM
- ความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวก่อน 6 เดือน
- การวางแผนครอบครัว

โดยรูปแบบการให้ความรู้/ การประเมินผลแบบมีส่วนร่วมของมารดาหลังคลอด สามี และญาติ

8. มีการกำหนดข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ในการให้น้ำ นมผสม หรืออาหารแก่ทารกแรกเกิด นอกจากนมแม่

9. ต้องสนับสนุนให้ทารกได้ดูดนมแม่บ่อยครั้งตามต้องการ (ด้วยการสังเกตสัญญาณหิว)

10. พิจารณาให้ทารกดูดหัวนมยาง/หัวนมหลอก เมื่อมีความจำเป็นทางการแพทย์

11. มีคลินิกนมแม่ที่มีผู้เชี่ยวชาญประจำอย่างน้อย 1 คน เพื่อการติดตามการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ให้การปรึกษาช่วยเหลือมารดา กรณีที่มีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และมีระบบการติดตามสื่อสารกับแม่เพื่อช่วยให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้อย่างต่อเนื่องหลังจากจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

การดูแลทารกในหอผู้ป่วยหลังคลอด

1. มีการดูแลทารกแรกเกิดตามมาตรฐาน

1.1 การดูแลอุณหภูมิกาย

- มีคู่มือ/แนวปฏิบัติการดูแลอุณหภูมิกายทารกแรกเกิดและการแก้ไขเมื่อมีภาวะผิดปกติ (วิธีการวัด, วิธีการประเมินอุณหภูมิกายและการแก้ไข)

- ให้ทารกนอนในตำแหน่งที่ไม่มีกระแสลมจากลมธรรมชาติ พัดลมหรือเครื่องทำความเย็นพัดผ่าน
 - แต่งกายทารกให้เหมาะสมกับอุณหภูมิในตึกหลังคลอด ในฤดูกาลที่อากาศร้อน ไม่ห่มผ้าให้ทารก
- ในฤดูกาลอากาศเย็นให้สวมหมวก ถุงมือ และถุงเท้า หรือห่มผ้า ปิดประตูและหน้าต่างในตึกหลังคลอด

1.2 การดูแลและการป้องกันการติดเชื้อในทารกแรกเกิด

ตรวจสอบสถานที่และอุปกรณ์

- 1) มีสถานที่ล้างมือในบริเวณที่ดูแลทารกแรกเกิดสำหรับบุคลากรและมารดา
- 2) มีน้ำยาฟอกมือที่ติดตั้งอย่างเหมาะสมในบริเวณที่ล้างมือ ขวดบรรจุน้ำยาฟอกมือต้องทำความสะอาดตามข้อกำหนดของ infectious control (IC) แต่ละโรงพยาบาล

3) มีผ้า/กระดาษเช็ดมือที่ใช้ครั้งเดียว

4) มีการตรวจสอบอุปกรณ์การแพทย์ที่ปราศจากเชื้อและพร้อมใช้กับทารก

ตรวจสอบการปฏิบัติ

- 1) ทารกแรกเกิดต้องไม่อยู่ปนกับผู้ป่วยเด็กและผู้ใหญ่
- 2) มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการล้างมือที่ถูกต้องในการปฏิบัติงาน
- 3) อุปกรณ์ที่ใช้กับทารก ต้องใช้เฉพาะคน

1.3 การขับถ่าย

- 1) มีการบันทึกการขับถ่ายปัสสาวะ และอุจจาระครั้งแรกของทารก และระบุจำนวนครั้งของการขับถ่ายตลอด 24 ชั่วโมง
- 2) เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบว่า
 - ทารกแรกเกิด ร้อยละ 97 จะถ่ายปัสสาวะภายใน 24 ชั่วโมง ที่เหลือจะถ่ายปัสสาวะภายใน 48 ชั่วโมง
 - ทารกแรกเกิด จะถ่ายขี้เทาครั้งแรกภายใน 24 ชั่วโมง และมีการเปลี่ยนเป็น transitional stool และ yellow stool ภายใน 2 – 3 วันแรกเกิด

1.4 การดูแลทั่วไป

- 1) ทารกแรกเกิดได้รับวัคซีนป้องกันวัณโรคและตับอักเสบบี
- 2) ทารกแรกเกิดได้รับการคัดกรองภาวะพร่องไทรอยด์เมื่ออายุมากกว่า 48 - 96 ชม. อธิบายและให้คำแนะนำแม่เกี่ยวกับเหตุผลในการเจาะเลือดและการนำทารกมาพบแพทย์ทันทีเมื่อได้รับแจ้งผลเลือดที่ผิดปกติ
- 3) ประเมินน้ำหนักทารกทุกวัน และพิจารณาการแก้ไขภาวะน้ำหนักลดเกินเกณฑ์
- 4) แนะนำการทำความสะอาดเสื้อผ้าก่อนนำมาใช้กับทารกแรกเกิด
- 5) การดูแลและส่งต่อทารกแรกเกิดที่มีภาวะผิดปกติพร้อมมารดาได้อย่างปลอดภัย

1.5 การดูแลภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด

- 1) มีคู่มือและแนวปฏิบัติในการประเมินและรักษาภาวะตัวเหลืองเน้นการรายงานแพทย์ทันทีที่ทารกมีภาวะตัวเหลืองภายใน 24 ชั่วโมงแรกหลังเกิด
- 2) ประเมินระดับบิลิรูบิน อย่างน้อย 1 ครั้ง ด้วยการสังเกต/ การวัดทางผิวหนัง/ การเจาะเลือด
- 3) การสอนมารดาในการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของภาวะตัวเหลืองหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

1.6 การให้ทารกแรกเกิดได้รับน้ำนมแม่อย่างเพียงพอ

- 1) มีแนวปฏิบัติเพื่อให้มารดามีน้ำนมเพียงพอ
- 2) มีการบันทึกการให้ลูกดูดนมบ่อยครั้งตามต้องการ อย่างน้อย 8 ครั้งต่อวัน
- 3) มีการประเมินสภาวะทารกและการดูดนมแม่

- 4) การแก้ไขความถูกต้องของการดูดนมเมื่อมีปัญหา และภาวะได้รับน้ำนมเพียงพอ
- 5) ประเมินภาวะน้ำหนักแรกเกิดลด (ไม่ควรลดเกิน 3% ใน 24 ชั่วโมงแรก หรือเกิน 6% ในวันที่ 2 หรือ 3 หลังเกิด)
 - 6) ต้องมีแนวปฏิบัติการดูแลภาวะน้ำหนักแรกเกิดลดเกินเกณฑ์
 - 7) มีแนวทาง/ข้อกำหนดการเสริมน้ำเกลือหรือนมผสมเมื่อมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ตามความจำเป็น (น้ำหนักแรกเกิดลดเกิน 10%)
 - 8) มีแนวปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหัวนมและเต้านม รวมทั้งการบีบนมและวิธีการให้นมตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ เพื่อคงสภาพการสร้างและหลั่งน้ำนม

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
1. นโยบาย					
1.1 มีกรอบแนวคิด นโยบาย เป้าหมาย และการพัฒนาบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพที่ครอบคลุมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามบันได 10 ขั้น/พรบ.นมผงเป็นลายลักษณ์อักษร	- มีนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาของผู้ป่วยหลังคลอดคุณภาพที่ครอบคลุมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามบันได 10 ขั้น/พรบ.นมผงเป็นลายลักษณ์อักษร ปิดประกาศไว้ที่บริเวณหอผู้ป่วยหลังคลอดคุณภาพ /บริเวณที่ต้องสื่อสารกับผู้รับบริการโดยตรง (มีปิดประกาศ ถือว่าผ่าน ผ่าน = 1 ไม่ผ่าน = 0)		2.0		1Pค4
มารดาหลังคลอด					
1. มีทะเบียน (ชื่อ-สกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์) ทุกคน	- ขอดูทะเบียน ถ้ามีถือว่าผ่าน		1.0		
1.1 ให้ความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนพ่อแม่อย่างน้อย 1 ครั้ง					
- มีสถานที่ให้ความรู้	- สำรวจสถานที่ให้ความรู้โรงเรียนพ่อแม่		1.0		
- มีอุปกรณ์ สื่อการสอน/แผนการสอน	- ขอดูแผนการสอน/สื่อการสอน ครบตามเรื่องที่กำหนด		1.0		
- รูปแบบการให้ความรู้เป็นแบบมีส่วนร่วมใน 3 ขั้นตอน (การนำเข้าสู่บทเรียน/สอน/สรุปผลการสอน)	- จากการซักถามเจ้าหน้าที่ และตรวจสอบจากทะเบียนการให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการให้ความรู้โรงเรียนพ่อแม่ของโรงพยาบาล		1.0		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
- มีการประเมินผลหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่	ขอคุณภาพกิจกรรมการสอนโรงเรียนพ่อแม่ ขอสรุปผลการทำกิจกรรมและการประเมินผลการสอนโรงเรียนพ่อแม่ (มีทะเบียนร.ร.พ่อแม่/ มีการประเมินความรู้หลังให้ความรู้)		1.0		
- สามี และญาติ มีส่วนร่วม	PP > 75%	PS ข้อ 5 PP	1.0		
- ความรู้หญิงหลังคลอดและให้นมบุตร	สุ่มถามหญิงมีครรภ์ที่มารับบริการ รพศ./รพท. จำนวน 10 คน รพช. 5 คน (ผ่าน 4 ใน 5 คน/ผ่าน 8 ใน 10 คน ถือว่าผ่านเกณฑ์)	Interviwe_PP ข้อ 2	1.0		
2. ความรู้ และการปฏิบัติของมารดา	สุ่มถามมารดา บันไดขั้นที่ 4 ตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอด ข้อ 4.1 - 4.2	Interviwe_PP ข้อ 4.1 -4.2	1.0		
- ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และวิธีทำให้น้ำนมยังคงมีปริมาณเพียงพอ แม้ว่าแม่และลูกจะต้องแยกจากกัน - การดูแลสุขภาพทารก	สุ่มถามมารดาตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอดข้อ 5.1 - 5.5 (บันได ขั้นที่ 5) กรณี รพศ./รพท. สุ่มถามแม่ที่ลูกต้องอยู่ในความดูแลเป็นพิเศษ 3-5 ราย (ตามแบบสัมภาษณ์ ข้อ 1 - 3 : แม่ที่มีลูกอยู่ในความดูแลเป็นพิเศษ)	Interviwe_PP ข้อ 5.1-5.5	1.0		
- การปฏิบัติของมารดา เรื่องคุมกำเนิดและการตรวจหลังคลอด (จากแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอดและเจ้าหน้าที่)	สุ่มถามเจ้าหน้าที่และให้สาธิตวิธีสอนให้มารดาในหอผู้ป่วยตามแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ ข้อ 9 - 10.1	Interviwe_PP ข้อ 9 -101	1.0		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
	ดูแบบบันทึก เช่น แบบบันทึกการให้นมมารดา หลังคลอด Latch score หรืออื่น ๆ ขอให้แสดงวิธีการป้อนนม		1.0		
	สุ่มถามมารดาหลังคลอดตั้งครรภ์ (แบบสัมภาษณ์ ข้อ 2.6 - 2.7)	Interviwe_PP ข้อ 2.6 -2.7	2.0		
3. อย่าน้ำนมผสม หรืออาหารอื่นแก่ทารกแรกคลอด นอกจากนมแม่ เว้นแต่จะมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์	สุ่มถามมารดา (ตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอด ข้อ 6.2)	Interviwe_PP ข้อ 6.2	1.0		
4. มี Rooming-in ให้มารดาและทารกอยู่ในห้องเดียวกันตลอด 24 ชม.	สุ่มถามมารดา (ตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอด ข้อ 7.1-7.2)	Interviwe_PP ข้อ 7.1-7.2	1.0		
5. สนับสนุนให้ทารกได้ดูดนมมารดาตามที่ลูกต้องการ	สุ่มถามมารดา (ตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอด ข้อ 8.1-8.2)	Interviwe_PP ข้อ 8.1-8.2	1.0		
6. อย่านำให้ทารกดูห้วนมยางและห้วนมปลอม หรือห้วนมหลอก	สุ่มถามมารดา (ตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลังคลอด ข้อ 9.1)	Interviwe_PP ข้อ 9.1	1.0		
7. มีการจัดตั้งคลินิกนมแม่ ที่มีผู้รับผิดชอบประจำอย่างน้อย 1 คน เพื่อการติดตามการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ให้การปรึกษา ช่วยเหลือมารดา กรณีที่มีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และมีระบบการติดตามสื่อสารกับแม่ เพื่อช่วยให้	7.1 มีการจัดตั้งคลินิกนมแม่				1Aง
	- ผู้รับผิดชอบ		1.0		
	- สถานที่และอุปกรณ์		1.0		
	- ทะเบียนและการติดตามแม่หลังคลอด		1.0		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ อย่างต่อเนื่องหลังจาก จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล	7.2 สุ่มถามมารดา ตามแบบสัมภาษณ์มารดาหลัง คลอด ข้อ 10.1	Interwiwe_PP ข้อ 10.1	1.0		
8. มีบุคลากรสาธารณสุข เป็นผู้นำในการส่งเสริม การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (Ms.milk = มีสนมแม่)	- มีอย่างน้อยโรงพยาบาลละ 1 ท่านถ้ามีถือว่า ผ่าน		1.0		
9. การดูแลแผลผ่าตัด การดูแลฝีเย็บ น้ำคาวปลา การขับถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ ของมารดาหลังคลอด	- มีการประเมินแผลฝีเย็บ /ดูแลแผลผ่าตัดฝีเย็บ น้ำคาวปลา ดูแลให้มารดาสามารถถ่ายปัสสาวะ เอง ภายใน 4 - 6 ชั่วโมงหลังคลอด		2.0		
10. ภาวะโภชนาการของมารดาหลังคลอด	10.1 ให้มารดาได้รับอาหารครบ 5 หมู่		1.0		
	10.2 ให้ธาตุเหล็กเสริมในระยะหลังคลอด		1.0		
11. ประเมินภาวะเครียดของมารดาหลังคลอด	- มารดาหลังคลอดได้รับการประเมินภาวะ เครียด อย่างน้อย 1 ครั้ง (สุ่มดูจาก chart ผู้ป่วย หรือสมุดสีชมพู)		1.0		
รวมคะแนนในส่วนของมารดาหลังคลอด (sub Total)			27.0		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
ทารกตึกหลังคลอด					
1. มีการดูแลทารกแรกเกิดตามมาตรฐานทารกปกติ					
1.1 การดูแลอุณหภูมิกาย					
1) วัดอุณหภูมิกายเมื่อมาถึงหอผู้ป่วย หากอุณหภูมิกายต่ำกว่า 36.5 องศาเซลเซียส ให้แก้ไข	- ดูรายงาน (บันทึกการพยาบาล) การบันทึกอุณหภูมิห้องประจำวัน - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		1.0		
2) วิธีการแก้ไขทารกที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า 36.5 องศาเซลเซียส Key : 1. เข้าเครื่องให้ความอบอุ่นทารกแรกเกิด (Radiant warmer) 2. การห่อด้วยผ้า/ วัสดุ/ นวัตกรรมเพื่อให้ความอบอุ่น 3. อื่น ๆ	- สอบถามจากเจ้าหน้าที่ - เกณฑ์ผ่าน : ตอบได้อย่างน้อย 1 ข้อ = 1, ตอบไม่ได้ = 0		1.0		
3) ให้ทารกนอนในตำแหน่งที่ไม่มีกระแสลมจากลมธรรมชาติ พัดลม หรือเครื่องทำความเย็นพัดผ่าน	- สัมภาษณ์โดยให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1 , ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		
4) แต่งกายทารกให้เหมาะกับอุณหภูมิในตึกหลังคลอด - ในฤดูกาลที่อากาศร้อน ไม่ห่มผ้าให้ทารก - ในฤดูกาลอากาศเย็นให้สวมหมวก ถุงมือ และถุงเท้า หรือห่มผ้า ปิดประตูและหน้าต่างในตึกหลังคลอด	- สัมภาษณ์โดยให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
1.2 การดูนม					
1) มีการส่งเสริม rooming in โดยจัดสภาพเตียงหลังคลอดให้เอื้อต่อการให้แม่ลูกอยู่ด้วยกันได้	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		
2) มีการส่งเสริม feeding on demand โดยจัดสภาพเตียงหลังคลอดให้เอื้อต่อการให้แม่ลูกอยู่ด้วยกันได้	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0	Interview_PP ข้อ 7.2	0.5		
3) สนับสนุนให้ดูนมจากเต้านมมารดา	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		
4) วิธีการให้แม่คงสภาพการมีน้ำนมเมื่อมีความจำเป็นที่แม่และลูกต้องแยกจากกัน Key : การกระตุ้นให้แม่บีบ เก็บนมแม่ และให้ทารกดูนมเมื่อพร้อม	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		
1.3 การขับถ่าย					
1) การถ่ายปัสสาวะของทารกแรกเกิด Key : ทารกแรกเกิด 97% จะปัสสาวะภายใน 24 ชั่วโมง ที่เหลือ 3% ภายใน 48 ชั่วโมง	สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และสังเกต เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูก = 1, ตอบไม่ถูก = 0		0.5		
2) การถ่ายอุจจาระของทารกแรกเกิด Key : ทารกแรกเกิดจะถ่ายขี้เทาภายใน 24 ชั่วโมง และมีการเปลี่ยนแปลงของอุจจาระจาก	สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และสังเกต เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูก = 1, ตอบไม่ถูก = 0		0.5		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
meconium เป็น transitional stool และ yellow stool ภายใน 2 – 3 วันแรก					
1.4 การดูแลและการป้องกันการติดเชื้อในทารกแรกเกิด					
ตรวจสอบสถานที่และอุปกรณ์					
1) มีสถานที่ล้างมือในตึกหลังคลอด สำหรับบุคลากรและมารดา	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		0.5		
2) มีน้ำยาฟอกมือที่ติดตั้งอย่างเหมาะสมกับสถานที่ ขอคำแนะนำยาฟอกมือต้องทำความสะอาดตาม ข้อกำหนดของ IC แต่ละโรงพยาบาล	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		0.5		
3) มีผ้าเช็ดมือที่ใช้ครั้งเดียวแล้วไปทำความสะอาด ใหม่	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		0.5		
4) ตรวจสอบอุปกรณ์การแพทย์ที่ใช้กับทารก ต้อง ทำให้ไร้เชื้อก่อนใช้ทุกครั้ง	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		
ตรวจสอบการปฏิบัติ					
1) ทารกแรกเกิดต้องไม่อยู่ปนกับผู้ป่วยเด็กและ ผู้ใหญ่	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		1.0		
2) มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการล้างมือที่ถูกต้องในการ ปฏิบัติงาน	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.5		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
3) อุปกรณ์ที่ใช้กับทารกต้องใช้เฉพาะคน	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		1.0		
1.5 มีการดูแลภาวะตัวเหลืองในทารกแรกเกิด					
1) มีคู่มือและแนวปฏิบัติในการประเมินและรักษาภาวะตัวเหลือง ถ้าตัวเหลืองภายใน 24 ชั่วโมงแรก ต้องรายงานแพทย์ทันที	- ให้เล่าวิธีการปฏิบัติ และสังเกต - ขอคู่มือเอกสาร คู่มืออุปกรณ์รักษาภาวะตัวเหลือง - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		1.0		
2) ประเมินระดับบิลิรูบิน อย่างน้อย 1 ครั้ง	- ขอดูบันทึก - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		1.0		
1.6 การดูแลทั่วไป					
1) ทารกได้รับวัคซีนป้องกันโรคและตับอักเสบบี	- สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และขอดูบันทึก - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		1.0		
2) ทารกแรกเกิดได้รับการคัดกรองภาวะพร่องไทรอยด์เมื่ออายุมากกว่า 48 - 96 ชม. Key : อธิบายและให้คำแนะนำแม่เกี่ยวกับเหตุผลในการเจาะเลือดและการนำทารกมาพบแพทย์ทันทีเมื่อได้รับแจ้งผลเลือดที่ผิดปกติ	- ขอดูทะเบียน บันทึกการแนะนำ - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		1.0		
3) มีการประเมินน้ำหนักทารกทุกวัน	- สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และขอดูบันทึกการรักษา - เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0		0.50		

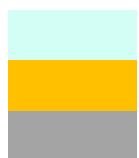
มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
4) การประเมินทารกก่อนกลับบ้าน Key : 1. ชั่งน้ำหนักเด็กก่อนกลับ (โดยเฉพาะน.น.ลด > 8% ในวันจำหน่าย) 2. จำนวนครั้งอุจจาระและปัสสาวะ สีอุจจาระ (ถ้ายังสีเขียวอยู่ไม่ควร D/C) 3. ควรประเมินการกินนมและช่วยเหลือการให้นมแม่อย่างถูกต้อง 4. กรณีที่จำหน่ายก่อน 48 ชั่วโมง ควรนัดให้มาเจาะเลือด TSH	- สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		0.5		
5) มีการแนะนำเรื่องการเตรียมของใช้ เช่น ทำความสะอาดเสื้อผ้าก่อนใช้กับเด็กเป็นต้น	- สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ และสังเกต - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		0.5		
6) การดูแลและส่งต่อทารกแรกเกิดที่มีภาวะผิดปกติพร้อมมารดาได้อย่างปลอดภัย	มีการเก็บข้อมูล/ จำนวนของการส่งต่อ/ขอ ดู Flow chart การส่งต่อ		1.0		
2. การเก็บข้อมูล วิเคราะห์ วางแผน					
2.1 เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ ได้แก่ อุณหภูมิกายต่ำ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตัวเหลือง การติดเชื้ที่สะดือ โรงเรียนพ่อแม่ TSH ข้อมูลการส่งต่อ	- ขอดูบันทึกการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0		2.0		

มาตรฐานบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดคุณภาพ (PP) งานอนามัยแม่และเด็ก กระทรวงสาธารณสุข

ผู้รับการประเมิน/ประเด็นการประเมิน	วิธีตรวจสอบ	คะแนนประเมิน (A) (0 - 1 คะแนน)	Weight (B)	สรุปผลคะแนน (A x B)	หมายเหตุ
2.2 มีการนำข้อมูลหรือตัวชี้วัดสำคัญของหน่วยงานมาใช้เฝ้าระวังหรือวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนางาน	ดูการวิเคราะห์สถานการณ์หาสาเหตุและวางแผนปรับปรุงแก้ไข (CQI) หรือแนวทางการปฏิบัติบันทึกการประชุม และนำเสนอต่อกรรมการ MCH Boardระดับต่างๆ - เกณฑ์ผ่าน : มี = 1, ไม่มี = 0	2.0			
เกณฑ์ผ่าน ร้อยละ 80	คะแนนรวมในส่วนของการดูแลเด็ก NB (Sub Total)		21		
	คิดเป็นร้อยละ				
	คะแนนรวมในส่วน of แม่และลูก (Grand Total)		50		
	คิดเป็นร้อยละ				

หมายเหตุ

หมายถึง ช่องให้กรอกคะแนน

หมายถึง ช่องที่ link คะแนนมาจากแบบสัมภาษณ์/มาตรฐานด้านอื่น (ไม่ต้องกรอกข้อมูล)

หมายถึง สรุปคะแนนจากข้อย่อย (ไม่ต้องกรอกข้อมูล)

แบบสัมภาษณ์มารดาตึกหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<p>คำชี้แจง : 1. สัมภาษณ์มารดาที่มีลูกอายุอย่างน้อย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 14 วัน</p> <p>2. ควรสัมภาษณ์แม่ในช่วงใกล้จะออกจากโรงพยาบาลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (ในแต่ละข้อตอบ 8 ใน 10 ถือว่าผ่าน)</p> <p>3. สัมภาษณ์แม่คลอดทางช่องคลอด : คลอดโดยการผ่าตัด (อัตรา NL : C/S =:.....)</p>												
1. ข้อมูลทั่วไป												
1.1 วิธีการคลอด :												
1) คลอดปกติ โปรตรระบุดามรหัส 1.1 คลอดปกติทางช่องคลอด 1.2 Forceps extraction 1.3 Vacuum extraction 1.4 คลอดทำกัน												
2) ผ่าตัดคลอด โปรตรระบุดามรหัส 2.1 เคยผ่าตัดคลอด 2.2 ทำกัน 2.3 ครรภ์แฝด 2.4 Cephalopelvic disproportion 2.5 Placenta previa 2.6 APH อื่น ๆ 2.7 Preeclampsia/eclampsia 2.8 Fetal non assuring												

แบบสัมภาษณ์มารดาตึกหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1.2 ยาหรือวิธีวางยาในการผ่าตัดที่มารดาได้รับระหว่างการคลอด โปรตรระบุดามรหัส 1) ไม่ได้รับยาใด ๆ 2) ได้รับประทานยาบรรเทาการปวด 3) ได้ยาฉีดบรรเทาการปวด 4) ได้ยาแรงคลอด 5) Epidural block 6) Spinal block 7) ตมยาสลบ 8) ยารักษา Pre-eclampsia/Eclampsia												
1.3 สุขภาพมารดาระหว่างการคลอดเป็นอย่างไร โปรตรระบุดามรหัส 1) ปกติ 2) ผิดปกติ												
1.4 สุขภาพของลูกระยะปริกำเนิดเป็นอย่างไร โปรตรระบุดามรหัส 1) ปกติดี 2) เคยได้ออกซิเจนแรกเกิดอย่างเดียว 3) ได้รับการช่วยหายใจแรกเกิด 4) หายใจผิดปกติ 5) เคยแยกไปสังเกตอาการ												
1.5 ขณะสัมภาษณ์ลูกอายุกี่ชั่วโมง ระบุ.....ชั่วโมง (ระบุเป็นตัวเลข)												

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2. การให้ความรู้												
2.1 โรงเรียนพ่อแม่												
เกณฑ์ผ่าน : ได้เข้าร่วมและตอบถูกอย่างน้อย 5 หัวข้อ ถือว่า ผ่าน												
1) คุณแม่และครอบครัว ได้เข้าร่วมโรงเรียนพ่อแม่ หรือการสอนเป็นกลุ่ม/รายครอบครัวของหอผู้ป่วยหลังคลอดหรือไม่ เกณฑ์ผ่าน : ได้เข้าร่วม = 1, ไม่ได้ร่วม = 0												
2) จาก 1) ท่านได้รับความรู้ในเรื่องใดบ้าง เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 5 หัวข้อ = 1, ตอบได้น้อยกว่า 5 หัวข้อ = 0 Key :												
1) วิธีปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด												
2) อาการผิดปกติของมารดาที่ต้องกลับมาพบแพทย์												
3) แนวปฏิบัติการเลี้ยงดูทารกหลังเกิด เช่น การอาบน้ำลูก การทำความสะอาดสะดือของลูก และการให้วัคซีนตามเกณฑ์อายุ เป็นต้น												
4) อาการผิดปกติของทารกที่ต้องมาพบแพทย์อย่างเร่งด่วน เช่น ภาวะตัวเย็น ไข้ หายใจผิดปกติ ตัวเหลืองรุนแรง เป็นต้น												
5) ข้อเสนอแนะในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีการให้อาหารทารก												
6) การดูแลด้านโภชนาการของมารดา การใช้ยา การหลีกเลี่ยงสารอันตรายต่อสุขภาพของมารดาและทารก												
7) การดูแลด้านจิตใจของมารดา การพักผ่อน นอนหลับและการออกกำลังกาย												
8) การคุมกำเนิดและการวางแผนการมีบุตร												

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
9) ความสำคัญของการตรวจตามนัดของมารดาและทารก													
2.2 คุณแม่ได้รับความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพทารกในหอผู้ป่วยหลังคลอดในประเด็นใดบ้าง เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 5 หัวข้อ = 1, ตอบได้น้อยกว่า 5 หัวข้อ = 0 Key :													
1) การดูแลทางเดินหายใจให้โล่งและระวังการหายใจที่ผิดปกติ													
2) การระมัดระวังอุณหภูมิร่างกายของทารกจากสิ่งแวดล้อม													
3) การป้องกันการติดเชื้อ เช่น การล้างมือ การทำความสะอาดสะดือ													
4) การสังเกต/จดบันทึกการขับถ่ายอุจจาระ และปัสสาวะ													
5) วิธีการอาบน้ำ การแต่งตัวของทารก													
6) การได้รับวัคซีนตามกำหนดอายุ เช่น วัคซีนตับอักเสบบี และวัคซีนป้องกันวัณโรคในระยะแรกเกิดและการฉีดวัคซีนที่เหลือ													
7) การเฝ้าระวังและการคัดกรองปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย เช่น ภาวะตัวเหลือง													
8) การติดตามน้ำหนักของทารก													
9) การมาตรวจตามนัด													
2.3 คุณแม่เคยได้รับคำแนะนำในการคุมกำเนิดหลังคลอดด้วยวิธีใดบ้าง ? เกณฑ์ผ่าน : ได้รับคำแนะนำอย่างน้อย 1 วิธี = 1, ไม่ได้รับคำแนะนำ = 0 Key : ได้รับการแนะนำวิธีคุมกำเนิด เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิด, ยาฉีดคุมกำเนิด, ถุงยางอนามัย, ห่วงอนามัย, ทำหมัน เป็นต้น													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2.4 คุณแม่ช่วยอธิบายอาการผิดปกติของลูกที่ต้องรีบรายงานหรือกลับมาพบแพทย์ โดยเร็วหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 5 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 5 ข้อ = 0 Key :												
1) หายใจลำบาก												
2) ซึม												
3) หายใจเร็ว												
4) ไข้												
5) ไม่ดูดนม												
6) ท้องอืด อาเจียน												
7) ตัวเหลือง												
8) ถ่ายเหลว/ ถ่ายบ่อย/ ไม่ขับถ่าย												
9) ซีด												
2.5 คุณแม่ช่วยอธิบายเหตุผลการตรวจเลือดของลูกก่อนกลับบ้าน เมื่ออายุครบ 48 ชม. เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 1 ข้อ = 1, ตอบไม่ได้ = 0 Key :												
1) เพื่อคัดกรองภาวะขาดฮอร์โมนไทรอยด์ หรือโรคเอ๋อที่ทำให้ปัญญาอ่อน (การวัดระดับ TSH)												
2) เพื่อคัดกรองโรค PKU (การวัดระดับระดับ Phenylalanine)												

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
2.6 คุณแม่ได้รับคำแนะนำให้มาตรวจหลังคลอดเมื่อใด เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูก = 1, ตอบไม่ได้ = 0 Key : นัดตรวจ 4 - 6 สัปดาห์ขึ้นกับวิธีการคลอดและความผิดปกติระหว่างการคลอด และระยะหลังคลอด													
2.7 คุณแม่ทราบถึงความสำคัญในการมาตรวจหลังคลอดหรือไม่ อย่างไร เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 4 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 4 ข้อ = 0 Key :													
1) การกลับคืนภาวะปกติของมดลูก (มดลูกเข้าอู่)													
2) ตรวจภายใน ตรวจแผลฝีเย็บ/แผลผ่าตัดคลอด													
3) ได้รับคำแนะนำต่อเนื่องในการดูแลสุขภาพมารดา													
4) ตรวจการติดเชื่อมมดลูก และมะเร็งปากมดลูก													
6) ประเมินเต้านมและการมีน้ำนม													
7) ได้รับคำแนะนำการคุมกำเนิด													
8) ติดตามครรภ์เป็นพิษ/ โรคเบาหวาน/ การขับถ่าย/ รีดสีดวงทวาร													
3. พ.ร.บ.ควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก													
3.1 คุณแม่เคยได้รับของแจกจากบริษัทนม/ตัวแทนบริษัทหรือจากเจ้าหน้าที่ ในระยะ ฝากครรภ์และหลังคลอดหรือไม่ เกณฑ์ผ่าน : ไม่ได้รับ = 1, ได้รับ = 0	เกณฑ์ที่ 3 บันไดขั้นที่ 1												

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
3.2 คุณแม่เคยได้รับการติดต่อจากบริษัทนมหรือไม่ (ไม่ว่าได้จากตัวแทนบริษัทโดยตรงหรือได้จากเจ้าหน้าที่ในระยะฝากครรภ์และหลังคลอด) เกณฑ์ผ่าน : ไม่ได้รับการติดต่อ = 1, ได้รับการติดต่อ = 0													
4. บันไดขั้นที่ 4													
4.1 การโอบกอดเนื้อแนบเนื้อ เกณฑ์ผ่าน : ได้โอบกอดและถูกวิธี ถือว่า ผ่าน	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่ 4												
1) ขณะอยู่ในห้องคลอดคุณแม่ได้โอบกอดลูกครั้งแรกหรือไม่ ? เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0													
2) จากข้อ 1) ถ้าได้ปฏิบัติช่วยอธิบายวิธีการโอบกอดลูก เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกทุกข้อ = 1, ตอบได้ไม่ครบ = 0 Key :													
1) ทันทหรือภายใน 5 นาทีหลังลูกเกิด (ในกรณีที่ผ่าตัดคลอดให้โอบกอดทันทีที่แม่ตอบสนองต่อลูกได้)													
2) ขณะโอบกอดลูกอยู่บนท้องและหน้าอกแม่โดยไม่มีเสื้อผ้าระหว่างผิวแม่และผิวลูก													
3) ปลอ่ยกให้แม่กอดนาน 1 ชั่วโมง													
4.2 คุณแม่ได้รับการช่วยเหลือให้ลูกได้ดูดนมแม่ภายใน 1 ชั่วโมงแรกหลังเกิด นาน 30 นาที หรือไม่ (ในกรณีที่ผ่าตัดคลอดให้ลูกดูดนมทันทีที่แม่ตอบสนองต่อลูกได้) เกณฑ์ผ่าน : ได้รับ = 1, ไม่ได้รับ = 0	เกณฑ์ที่ 2 บันไดขั้นที่ 4												

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
5. บันไดขั้นที่ 5													
5.1 เจ้าหน้าที่ได้เสนอความช่วยเหลือแก่คุณแม่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ภายใน 6 ชั่วโมงหลังลูกเกิด หรือไม่ เกณฑ์ผ่าน : ปฏิบัติ = 1, ไม่ปฏิบัติ = 0	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่ 5												
5.2 เจ้าหน้าที่ได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเรื่องใดบ้าง เกณฑ์ผ่าน : ตอบได้อย่างน้อย 3 ข้อ = 1, ตอบได้น้อยกว่า 3 ข้อ = 0 Key :													
1) ช่วยแก้ไขการให้นมลูกอย่างถูกวิธี													
2) ช่วยสร้างความมั่นใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่													
3) ช่วยแก้ไขปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่พบบ่อย													
4) ตอบคำถาม ไขข้อสงสัยให้มารดาอย่างสม่ำเสมอ													
5) ช่วยฝึกการบีบนมแม่ด้วยมือ													
5.3 ขอให้คุณแม่แสดงการอุ้มลูก จัดท่าลูก และให้ลูกดูดนมแม่อย่างถูกต้อง (ตามท่าอุ้มที่แม่ถนัด) เกณฑ์ผ่าน : แสดงถูกต้องทุกข้อ = 1, แสดงไม่ถูกต้องทุกข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 3 บันไดขั้นที่ 5												
1) แม่นั่งในท่าที่สบาย มีที่พิงหลัง และมีหมอนไว้รองแขนแม่และตัวลูก ปลอຍขาแม่เหยียดอย่างสบาย													
2) แม่อุ้มลูกด้วยท่าใดท่าหนึ่งได้ถูกต้อง													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
3) โอบกอดลูกให้แนบลำตัวแม่ จมูกอยู่ตรงหัวนม คางแนบชิดเต้านมด้านล่าง													
4) ลำตัวลูกทั้งศีรษะ หู หัวไหล่ และสะโพกเป็นแนวเส้นตรง													
5) ลูกอ้าปากกว้างขณะใช้หัวนมเขี่ยริมฝีปากล่าง													
6) ริมฝีปากคลีบบานมิดลานนมโดยเฉพาะด้านล่าง													
7) แก้มพองคล้ายลูกโป่ง และเคลื่อนเป็นคลื่น													
8) การดูดและการกลืนสัมพันธ์กัน 1:1													
9) เต้านมเริ่มอ่อนยุบขณะลูกดูดข้างลง และแรงขึ้น													
10) แม่ไม่เจ็บหัวนม และรู้สึกเต้านมโล่งและนมไหล													
5.4 คุณแม่ช่วยอธิบายวิธีปฏิบัติที่กระตุ้นการสร้างน้ำนมแม่ในระยะหลังคลอดเกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 6 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 6 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 4 บันไดขั้นที่ 5												
1) ให้อุ้มลูกนมบ่อยครั้ง ได้ 8 - 12 ครั้ง/วัน													
2) ให้นมลูกในเวลากลางคืนจนลูกอายุ 6 เดือน													
3) ดูดจนเกลี้ยงเต้า เพราะจะได้นมแม่ส่วนหลังที่มีไขมันด้วย													
4) ดูดนมแต่ละข้างนาน 20 - 30 นาที													
5) อมดูดหัวนมให้ลึกลานนมอย่างถูกต้อง													
6) ดูดนมแม่ทั้ง 2 เต้าในแต่ละครั้ง													
7) ไม่เสริมน้ำ นมผสมหรืออาหารอื่นใดระหว่างให้นมลูก (ไม่ดูนมขวด ไม่ดูดหัวนม)													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
ยาง/หัวนมหลอก)													
8) แม่และลูกอยู่ด้วยกันตลอด 24 ชั่วโมง													
9) การบีบนมแม่ด้วยมืออย่างถูกวิธี													
10) การนวด การประคบเต้านม													
11) การรับประทานยา/สมุนไพรกระตุ้นน้ำนม													
12) การรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่และดื่มน้ำให้เพียงพอ													
13) การพักผ่อนให้เพียงพอ / ไม่เครียด													
5.5 คุณแม่ช่วยอธิบายลักษณะที่แสดงว่าลูกได้รับนมแม่อย่างเพียงพอ เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 5 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 5 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 5 บันไดขั้นที่ 5												
1) ดูนมแรงและเริ่มซาลง													
2) มือที่กำลังเริ่มเหยียดนิ้ว													
3) แสดงความอึดโดยใช้ลิ้นดันหัวนม แยกปาก													
4) หันหน้ามองไปรอบ ๆ และปล่อยหัวนมจากปาก													
5) ลูกร้องน้อยลง อารมณ์ดีขึ้น ผล็อยหลับ													
6) ลูกสะอึก													
7) นอนหลับนาน													
8) ลูกเรอ แหวะนม													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
9) ปัสสาวะใสอย่างน้อย 4 ครั้ง/วัน หรือถ่ายปัสสาวะ 1-2 ครั้ง ช่วงอายุ 1-2 วัน 3 - 4 ครั้ง ช่วงอายุ 3 - 4 วัน 6 - 8 ครั้ง ช่วงอายุ 5 - 6 วันจนถึงอายุ 3 สัปดาห์													
10) หลังอายุ 2 - 3 วันอุจจาระสีเหลืองอย่างน้อย 3 ครั้ง/วัน													
11) น้ำหนักแรกเกิดลดไม่เกินเกณฑ์ปกติ (ร้อยละ 5 - 6 ในวันที่ 3 - 4 หลังเกิด)													
5.6 ขอให้คุณแม่แสดงหรืออธิบายวิธีเตรียมตัวและเทคนิคการบีบน้ำนมแม่ด้วยมืออย่างถูกต้อง เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 5 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 5 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 6 บันไดขั้นที่ 5												
1) ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่													
2) จัดเตรียมภาชนะที่สะอาดไว้รองรับนมแม่ ถ้าเก็บหัวนมเตรียมภาชนะขนาด 5 มล.หรือช้อนที่ป้อนทารกได้ทันที													
3) นั่งในท่าที่สบายและผ่อนคลาย มีความเป็นส่วนตัว คิดถึงลูกหรือมีเสื้อผ้าของลูกที่สัมผัสได้													
4) หายใจเข้าลึก และผ่อนคลายหายใจเบา ๆ สลับไปมา													
5) โน้มตัวไปข้างหน้าขณะใช้มือประคองเต้านมเป็นรูปตัวซี (C) วางนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้บริเวณขอบนอกของลานนมหรือห่างจากหัวนมประมาณ 3 - 4 ซม.													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
6) กตนิ้วทุกนิ้วเข้าหาหน้าอกของแม่													
7) บีบนมโดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้โดยไม่รู้นิ้วมาบนลานนม													
8) หยุดบิบและคลายนิ้ว โดยวางนิ้วที่จุดเดิม													
9) กต บิบ คลายซ้ำ 3 - 4 รอบก่อนย้ายไปที่จุดใหม่โดยนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้อยู่ตรงข้ามกันเสมอ วนจนรอบลานนม													
10) หลังบิบรอบลานนม 3 - 4 ครั้ง มีน้ำนมไหลพุ่ง รู้สึกอ่อนคลายในเต้านม ไม่รู้สึกเจ็บเต้านม													
11) ใช้เวลาในการบีบนมในแต่ละครั้งประมาณ 20-30 นาที อาจจะมีบิบและหยุดช่วงสั้น ๆ ระหว่างนั้น													
6. บันไดขั้นที่ 6													
6.1 ลูกของคุณแม่ได้กินนมแม่อย่างเดียวยุติเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาลโดยวิธีใด(ในกรณีที่ทารกไม่ได้รับนมแม่อย่างเดียวให้ถามต่อในข้อ 6.2) เกณฑ์ผ่าน : ตอบอย่างน้อย 1 ข้อ = 1, ไม่ตอบ/ไม่ได้กินนมแม่อย่างเดียว = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่ 6												
1) ดูนมแม่จากเต้าเท่านั้น													
2) เสริมนมแม่ที่บิบไว้													
3) นมแม่จากธนาคารนมแม่													
6.2 ในขณะที่คุณแม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ลูกเคยได้รับน้ำ น้ำเกลือ น้ำเกลือ นมผสม เครื่องดื่มหรืออาหารอื่น ๆ นอกเหนือจากนมแม่ด้วยเหตุผลทางการแพทย์ใด เกณฑ์ผ่าน : ตอบอย่างน้อย 1 ข้อ = 1, ไม่ตอบ/ไม่มีเหตุผลทางการแพทย์ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 4 บันไดขั้นที่ 6 (6ข)												

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1) ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักแรกเกิด < 1,500 กรัม หรืออายุครรภ์น้อยกว่า 32 สัปดาห์													
2) มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ													
3) ทารกป่วย ขาดออกซิเจน เครียดระยะปริกำเนิด													
4) ไม่มีนมแม่ของตนเอง													
5) มีความผิดปกติด้านสุขภาพของมารดา เช่น ได้เคมีบำบัด ฉายแสง /radioactive iodine-131 ติดเชื้อไวรัสที่ผ่านนมแม่													
7. บันไดขั้นที่ 7													
7.1 ตั้งแต่ลูกเกิด/เมื่อแม่ตอบสนองต่อลูกได้หลังผ่าตัดคลอด คุณแม่เคยได้แยกจากลูก นานเท่าใด เกณฑ์ผ่าน : ถ้าแม่และลูกแยกกันไม่เกิน 1 ชั่วโมง หรือถ้าแยกจากกันมากกว่า 1 ชั่วโมง โดยมีเหตุผลทางการแพทย์ (ระบุสาเหตุตาม key) = 1 ถ้าและลูกแยกจากกันมากกว่า 1 ชั่วโมงโยไม่มีเหตุผลทางการแพทย์ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่ 7												
1) ทารกมีภาวะขาดออกซิเจนรุนแรง/ช่วยกู้ชีพ/													
2) แยกไปสังเกตอาการ/ภาวะผิดปกติของทารกเสี่ยง เช่น เกิดก่อนกำหนด /เกินกำหนด, น้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่าเกณฑ์/เกินกว่าเกณฑ์													
3) ทำหัตถการทางการแพทย์													
4) รับการตรวจรักษาพิเศษ													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
5) สภาวะหรือความผิดปกติทางมารดา													
6) การทำหัตถการทางมารดา เช่น ทำหมัน													
7.2 ช่วงระหว่างที่อยู่โรงพยาบาลแม่และลูกอยู่ด้วยกันไม่ห่างกันเกิน 1 ชั่วโมง เกณฑ์ผ่าน : สังเกตคุณแม่และลูกในหอผู้ป่วยหลังคลอด เพื่อยืนยันว่าแม่และลูกได้อยู่ด้วยกัน (ยกเว้นที่ต้องแยกเนื่องจากมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์) เกณฑ์ผ่าน : ร้อยละ 80 ขึ้นไป = 1, ต่ำกว่าร้อยละ 80 = 0													
8. บันไดขั้นที่ 8													
8.1 คุณแม่ช่วยบอกอาการแสดงของลูก เมื่อลูกหิวนมอย่างไรบ้าง เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 4 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 4 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่ 8												
1) กำมือ เพยอปาก													
2) หันศีรษะไปมาเล็กน้อยโดยไม่มีเสียงร้อง													
3) เริ่มตื่นตัวและว่องไวมากขึ้น													
4) ดูดมือ นิ้ว ของเล่น และเสื้อผ้า													
5) ขยับริมฝีปากกระดกกลืนคล้ายการดูดนม													
6) เริ่มตื่น ยกแขนขาขยับไปมา													
7) สายศีรษะรุนแรงขึ้น และหายใจเร็ว													
8) แสดงอาการหงุดหงิด ถีบแขนขา และร้องไห้เสียงดัง													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
8.2 เจ้าหน้าที่เคยให้คำแนะนำคุณแม่เกี่ยวกับความถี่ของการให้ลูกได้กินนมแม่อย่างไร เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 3 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 3 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 2 บันไดขั้นที่ 8												
1) ให้นมตามความต้องการของลูกโดยไม่มีตารางการให้นม หรือใช้เวลาเป็นข้อจำกัดในการให้นม													
2) ให้เมื่อลูกแสดงความหิว สัญญาณหิว หรือความพร้อมในการดูดนม													
3) ถ้าลูกหลับเกิน 3 ชั่วโมงต้องปลุกเพื่อให้ดูดนม													
4) ให้ลูกดูดนมได้ 8 – 12 ครั้ง/ตลอด 24 ชั่วโมง													
5) ไม่ควรรองจนลูกร้องจึงให้ดูดนม													
6) ให้นมแม่ช่วงกลางคืนในช่วง 6 เดือนแรกหลังเกิด													
7) กระตุ้นแม่ให้ไปหาลูกบ่อยครั้งถ้าแยกแม่ลูก													
9. บันไดขั้นที่ 9													
9.1 คุณแม่เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับความเสี่ยงของการใช้ขวดนม หัวนมยาง หรือหัวนมหลอกอย่างไรบ้าง เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 5 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 5 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่ 9												
1) ไม่แนะนำให้ใช้ขวดนม หัวนมยางหรือหัวนมหลอกในทารกที่เกิดครบกำหนด													
2) เพิ่มความระมัดระวังในการใช้ขวดนม หัวนมยางหรือหัวนมหลอกเมื่อจำเป็น													
3) การใช้ขวดนม หัวนมยางหรือหัวนมหลอกรบกวนการเจริญเติบโตที่ปกติของช่องปาก													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
4) การดูแลหัตถการบวกรบการสังเกตสัญญาณชีพ และลดการตอบสนองความต้องการของลูก													
5) อุปกรณ์เหล่านี้ต้องการการดูแล การทำความสะอาดและรักษาให้ถูกสุขลักษณะ													
6) ลูกมักสับสนกลไกการดูดนมแม่ที่แตกต่างจากการดูดหัตถการและหัตถการ													
7) ลูกมีปัญหาการให้นม ปฏิเสธการดูดนม นมแม่สร้างน้อยและลูกได้นมแม่ไม่เพียงพอ													
8) ลดโอกาสการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว													
9) ลูกกลายเป็นเด็กงอแงเมื่อหิวบ่อยครั้ง													
10) การดูดนมขวด/หัตถการ/หัตถการของเด็กเกิดก่อนกำหนดลดโอกาสการเรียนรู้การอมดูหัตถการและลานนมของแม่													
11) ถ้าจำเป็นต้องให้นมแม่ที่บีบไว้ ควรป้อนด้วยแก้วหรือช้อน													
12) กระตุ้นการทำงานของช่องปากหรือ non-nutritive sucking ด้วยนิ้วที่ใส่ถุงมือจนกว่าเด็กเกิดก่อนกำหนดสามารถดูดนมแม่จากเต้าได้													
10. บันไดขั้นที่10													
10.1 หากคุณแม่มีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถไปรับบริการได้ที่ใดบ้าง เกณฑ์ผ่าน : ตอบถูกอย่างน้อย 2 ข้อ = 1, ตอบถูกน้อยกว่า 2 ข้อ = 0 Key :	เกณฑ์ที่ 1 บันไดขั้นที่10												
1) หอผู้หลังคลอดที่จำหน่ายคุณแม่ลูก													
2) คลินิกติดตามทารกแรกเกิด													

แบบสัมภาษณ์มารดาเด็กหลังคลอด (เกี่ยวกับคุณภาพบริการห้องคลอด และหลังคลอด)

คำถาม	BFHI	สัมภาษณ์ผู้รับบริการคนที่										สรุป	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
3) คลินิกนมแม่													
4) คลินิกเด็กสุขภาพดี													
5) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล													
6) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)													
7) ชมรมนมแม่ในเครือข่ายโรงพยาบาล													
8) อาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อน													
9) การเยี่ยมบ้านของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล													
10) กลุ่มเพื่อนที่ติดต่อขอความช่วยเหลือเร่งด่วนได้ เช่น lines group													
10.2 คุณแม่พึงพอใจการช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ในการช่วยเหลือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระดับใด โปรดระบุเป็นตัวเลข Key : 0 = ไม่พึงพอใจ 1 = พึงพอใจน้อย 2 = พึงพอใจปานกลาง 3 = พึงพอใจมาก													

หมายเหตุ

หมายถึง ช่องให้กรอกคะแนน

หมายถึง สรุปคะแนนจากข้อย่อย (ไม่ต้องกรอกข้อมูล)